

Grindsted Kirke.

Søndag d. 28. april 2019 kl. 9.30.

Egil Hvid-Olsen.

Prædiken til 1. søndag efter påske, Joh. 20,19-31, 1. tekstrække.

Salmer.

DDS 234 "Som forårssolen morgenrød".

Dåb: DDS 447 "Herren strækker ud sin arm".

DDS 674,1-3 "Sov sødt, barnlille!"

DDS 582 "At tro er at komme".

- - -

DDS 238 "Det er så sandt, at ingen så".

Altergang: DDS 438 + 439,1.

DDS 236 "Påskeblomst! hvad vil du her?"

DDS 164 "Øjne, I var lykkelige".

Tekstlæsninger.

Salmisten skriver: Herre, jeg priser dig, for du har trukket mig op fra dybet; du lod ikke mine fjender glæde sig over mig. Herre min Gud, jeg råbte til dig om hjælp, og du

helbredte mig. Herre, du løftede mig op fra dødsriget, du lod mig leve, jeg gik ikke i graven. Lovsyng Herren, I hans fromme, tak hans hellige navn! For hans vrede varer et øjeblik, hans nåde hele livet; om aftenen slår gråden sig ned, om morgenen er der jubel. Jeg sagde i min tryghed: Jeg skal aldrig vakle. Herre, i din nåde gjorde du mit bjerg til en fæstning; men du skjulte dit ansigt, og jeg blev grebet af rædsel. Til dig, Herre, råbte jeg, jeg bad Herren om nåde: Hvad vinder du ved mit blod, når jeg går i graven? Kan støvet takke dig og fortælle om din trofasthed? Hør mig, Herre, og vær mig nådig, Herre, kom mig til hjælp! Du forvandlede min klage til dans, du tog min sørgedragt af mig og klædte mig i glæde. Derfor vil jeg lovsynge dig uden ophør; Herre min Gud, for evigt vil jeg takke dig. (*Salmernes Bog 30,1-13*).

Epistlen skriver apostlen Johannes i sit første brev: Enhver, som tror, at Jesus er Kristus, er født af Gud. Og enhver, som elsker den, der har født ham, elsker også den, der er født af ham; og deraf ved vi, at vi elsker Guds børn: at vi elsker Gud og handler efter hans bud. For dette er kærligheden til Gud: at vi holder hans bud; og hans bud er ikke tunge. For alt, hvad der er født af Gud, overvinder verden; og den sejr, som har overvundet verden, er vor tro. Og hvem andre kan overvinde verden end den, som tror, at Jesus er Guds søn? (*Første Johannesbrev 5,1-5*).

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Om aftenen den samme dag, den første dag i ugen, mens disciplene holdt sig inde bag lukkede døre af frygt for jøderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem og sagde til dem: »Fred være med jer!« Da han havde sagt det, viste han dem sine hænder og sin side. Disciplene blev glade, da de så Herren. Jesus sagde igen til dem: »Fred være med jer! Som Faderen har udsendt mig, sender jeg også jer.« Da han havde sagt det, blæste han ånde i dem og sagde: »Modtag Helligånden! Forlader I nogen deres synder, er de dem forladt, nægter I at forlade nogen deres synder, er de ikke forladt.« Thomas, også kaldet Didymos, en af de tolv, havde ikke været sammen med dem, da Jesus kom. De andre disciple sagde

til ham: »Vi har set Herren.« Men Thomas sagde til dem: »Hvis jeg ikke ser naglemærkerne i hans hænder og stikker min finger i naglemærkerne og stikker min hånd i hans side, tror jeg det ikke.« Otte dage efter var hans disciple atter samlet, og Thomas var sammen med dem. Da kom Jesus, mens dørene var lukkede, og stod midt iblandt dem og sagde: »Fred være med jer!« Derpå sagde han til Thomas: »Ræk din finger frem, her er mine hænder, og ræk din hånd frem og stik den i min side, og vær ikke vantro, men troende.« Thomas svarede: »Min Herre og min Gud!« Jesus sagde til ham: »Du tror, fordi du har set mig. Salige er de, som ikke har set og dog tror.« Jesus gjorde også mange andre tegn, som hans disciple så; dem er der ikke skrevet om i denne bog. Men dette er skrevet, for at I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds søn, og for at I, når I tror, skal have liv i hans navn. (*Johannesevangeliet 20,19-31*).

Prædiken.

Man kan næsten se disciplen Thomas' grimasse for sig, da de andre disciple prøver at bilde ham ind, at de har set den martrede og døde Jesus i levende live. Der er ingen tvivl om, at det ville forbedre deres situation, hvis deres mester var vendt tilbage, men sådan noget kan jo ikke lade sig gøre. Når man er død, er man død. Sådan er det!

Da Thomas fornemmer, at vennerne faktisk mener det, de siger, stiller han et krav, som han ved aldrig vil blive opfyldt: »Hvis jeg ikke ser naglemærkerne i hans hænder og stikker min finger i naglemærkerne og stikker min hånd i hans side, tror jeg det ikke.»

Det er helt tydeligt, at han ikke regner med nogensinde at få muligheden, for hvem i alverden har lyst til at rode med sin hånd og finger i andres større eller mindre sår? Han skruer op for dramatikken for at vise, hvor latterlig han finder de andre disciples

påstand. Selvfølgelig har de ikke set Jesus i levende live, og når de alligevel påstår det, må de finde sig i at blive hånet.

Det var på baggrund af det ubegribelige og lattervækkende i påskens opstandelsesbudskab, at præsten og salmedigteren K.L. Aastrup i sin tid skrev, at ...

”... påskens budskab er et ord
om, hvad der aldrig sker på jord,
og det et ord helt stillet blot
og værgeløst mod verdens spot.”

Budskabet om Kristi opstandelse er grundlæggende latterligt, fordi døden ikke slipper den, som den først har slået sine klør i. Det ved alle, der har blot en smule jordforbindelse. Derfor siger Aastrup, at opstandelsen ”aldrig sker på jord”. I Thomas’ og mange andres øjne er påskens glædelige budskab altså noget vrøvleri, og hele den kristne kirke hviler på en række ynkelige indbildninger. Kristne stiller sig til rådighed som målskiver for den samme spot, der ramte Jesus, da han hang på korset.

Efter at have slået det fast med syvtommersøm, som minder om de nagler, der fæstnede Jesus til henrettelsesinstrumentet, drejer Aastrup imidlertid sagen 180 grader og konstaterer, at ...

”... det, som intet øje så,
vil kirken holde søndag på
og vidne frit, som Ånden bød,
om ham, der døden gennembrød”.

Som troende ved man altså godt, at man tror på det, der trodser det umulige. Kun én instans kan bryde de rammer, der præger livet og døden, og det er den instans’ virkelighed og betydning, den troende anerkender. Gud kan det, ingen andre kan.

Derfor var han i stand til at ændre dødens rammer, så den fra og med Kristi opstandelse ikke længere kunne holde på dem, som Gud vil give del i livet på ny.

Dette forstår Thomas, da den opstandne Kristus viser sig for ham, og han udbryder sin bekendelse: ”Min Herre og min Gud!”

Det bevis, Thomas får, ændrer dog ikke det store for os, for vi kan ikke gøre krav på noget lignende. Til sidst i gudstjenesten skal vi synge en salme om, hvor lykkelige de øjne var, der så Guds søn på jord, fordi de havde noget håndfast og beviseligt at forholde sig til. Men som i Aastrups salme, drejes sagen også 180 grader her, så vi, der ikke har beviser, prises lykkelige. Man kan nemlig også se med troens øje, idet dette særlige blik forvisser én om, at det lattervækkende og ubeviselige ikke desto mindre er sandt, fordi det ikke længere er lattervækkende, hvis Gud er magten bag. På denne baggrund er den sidste del af Jesu afsluttende replik rettet mod os: ”Du tror, fordi du har set mig”, siger han til Thomas, og fortsætter så: ”Salige er de, som ikke har set og dog tror.”

Samtidig må man give tvivlen ret, når den spørger, om det ikke er lidt sært, hvis de afdøde vender tilbage, som om intet er sket, hvorefter de kan leve i al evighed i Guds rige. Denne forestilling fører til mange skeptiske og vittige bemærkninger om, at Himmeriget må være enormt, når det kan indeholde billioner af tidligere afdøde mennesker. Her på jorden taler vi om overbefolkning som en trussel, der inden for nær fremtid vil blive ganske uoverskuelig. Hvordan må det så forholde sig i Himmeriget, der skal rumme mange flere?

Disse bemærkninger dækker over en reel forundring over, at de afdødes kroppe skal samles og materialisere sig igen. Det må være noget af en udfordring, når liget som følge af en biologisk proces er blevet til ét med den jord, det er blevet begravet i, eller når det er blevet brændt til aske og måske tilmed spredt over åbent hav. Her er det absolut en mulighed igen at se på sagen med troens øjne og vurdere, at når Kristus

kunne genopstå, så kan Gud også genskabe menneskekroppe forud for opstandelsen. Men det fjerner jo ikke overvejelserne angående pladsmangel i Himmeriget.

Apostlen Paulus har et andet bud på sagen. I Det Nye Testamente findes en del af hans breve. Dem skrev han, når han selv havde modtaget breve med spørgsmål, der trængte sig på i de menigheder, han havde stiftet. I den græske by Korinth var man åbenbart blevet i tvivl om det med opstandelsen, og man havde sandsynligvis også overvejet problematikken med pladsmanglen. I 1. Korintherbrev refererer Paulus menighedens spørgsmål: ”Hvordan opstår de døde, og hvad slags legeme får de?” Måske har Paulus besvaret spørgsmålet grundigt tidligere, for han tænder helt af i sit svar: ”Tåbe!”, skriver han. ”Det, du sår, får ikke liv, hvis ikke det dør. Og det, du sår, er ikke den plante, der kommer op, men et nøgent korn, enten af hvede eller af en anden slags. Men Gud giver det den skikkelse, han vil, og hver slags korn sin skikkelse.” Dermed slår apostlen fast, at der er forskel på den måde, vi lever inden døden, og den måde det evige liv formes. Den krop, vi et ét med, så længe vi lever her på jorden, sammenligner han med et korn, mens det evige liv bliver beskrevet som den plante, der spirer af kornet. Dette får Paulus til at tale om et ”åndeligt legeme”, der kan forstås som en beskrivelse af den tilstand, den enkelte er i efter opstandelsen, og som altså ikke svarer til den kropslige væren, vi er vant til. Denne forestilling om en slags åndelig eksistens får sit eget udtryk i evangeliernes fremstilling af den opstandne Kristus. Han beskrives jo lidt som et spøgelse. Ganske vist kan disciplene genkende ham i teksten, vi hørte før, men han dukker op og forsvinder igen efter forgodtbefindende. Han kan tilmed bevæge sig gennem lukkede døre: ”Om aftenen den samme dag, den første dag i ugen, mens disciplene holdt sig inde bag lukkede døre af frygt for jøderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem og sagde til dem: »Fred være med jer!«”. I Lukasevangeliet slår den opstandne Kristus følge med to disciple, der først genkender ham, da de om aftenen har inviteret ham på middag og han knækker brødet, sådan som han gjorde det skærtorsdag. Men så snart de har genkendt ham, forsvinder han. Også i

Markusevangeliet fortælles det, at Kristus viste sig for disciplene på en måde, så man får en fornemmelse af, at han ikke er uændret.

Nu kan evangelisterne ganske vist ikke bruges som øjenvidner. De skrev hvert deres evangelium mange år efter Kristi død og opstandelse og byggede derfor deres gengivelser på andres beretninger. Den af de nytestamentlige forfattere, der havde været tættest på begivenhederne, var Paulus, hvilket gør hans beskrivelse af opstandelsen som mere åndelig end legemlig vigtig. Men denne beskrivelse støttes altså af evangelisterne, der netop beskriver den opstandne Kristus som værende både legemlig og åndelig på en mærkelig upræcis måde.

Mange vil mene, at en slags åndelig opstandelse, som den Paulus henviser til, ikke ændrer ved det latterlige i hele kristendommens tankesæt. Selvom man har løst problematikken med pladsmanglen i Guds rige, synes talen om et åndeligt legeme alt for diffus for moderne mennesker. Det har altså ikke ændret ved, at ...

”... påskens budskab er et ord
om, hvad der aldrig sker på jord,
og det et ord helt stillet blot
og værgeløst mod verdens spot.”

Når det kommer til stykket, udfordrer påskens opstandelsesbudskab vores krav på beviser. Mange har det som Thomas, der kun troede, fordi han fik Jesus at se. Han så på sagen med et skeptisk blik, men fik et bevis, som vi ikke kan få. Derfor er det vores vilkår, at vi enten må forkaste budskabet om Kristi og vor opstandelse fra de døde, eller tillidsfuldt gribe budskabet i overbevisning om, at Gud er større, end vi gør os begreb om. Er han det, kan han – lige gyldigt hvor latterligt det lyder - ændre døden og lade os opstå på en eller anden måde. Hvordan han bærer sig ad med det, kan vi spekulere

længe over, hvis vi vil; men i sidste ende må vi blot sætte vores lid til, at han har styr på det, og derved fastholde, at ...

”... det, som intet øje så,
vil kirken holde søndag på
og vidne frit, som Ånden bød,
om ham, der døden gennembrød”.

Amen.